

029. 947
Ma-rahwa

K a l e n d e r.

1856.

At. 609.

Ma = rahwa

K a l e n d e r

ehf

Täht = ramat

1856

aasta peäle, pärrast

Jesuse Kristuse

sündimist.

Sel aastal on 366 päwa.

Pernus

trükkitud, ja müüa W. Pormi juures.

Märk de selletaminne.

noor ku.

essimenne werand.

täis ku.

wiimne werand.

P. Pühha.

p. pääw ja pärrast.

h. hommiko.

l. löuna.

ö. öhto.

ö. öse.

e. enne.

Jöulo- ja Wastla-päwa wahhet on 9 näd.
dalat 2 päwa.

Der Druck dieses nur in den Ostseegouvernements abzusehenden Kalenders wird unter der Bedingung gestattet, daß nach Beendigung desselben der Abgetheilten Censur in Dorpat die vorschristmäßige Anzahl Exemplare zugestellt werde.

Dorpat, den 30. August 1855.

No. 93. Abgetheilte Censor de la Croix.

Mönne sünduse mällestus ja arw.

	Uastad.
Ma-ilma lomifest arwatakse	5805
Jesanda Jesuse Kristuse sündimifest	1856
Tarto-linna allustamifest	826
Mil risti-ust Eihwlandi-male tulli	665
Tallina-linna allustamifest	637
Perno-linna allustamifest	601
Püssi-rohho leidmifest	514
Ramato trükki-kunsti leidmifest	416
Lutteruse öige usso illeswõtmifest	339
Wanna katko-aiast sadik	199
Eurest näljast Eihwlandi- ja Eesti-maal	161
Peterpurri-linna allustamifest	153
Teifest katko-aiast sadik	146
Mil meie ma Wenne-rigi wallitsuse alla sai	146
Tarto sure-koli ehk akkademi assutamifest	54
Mil usi rõugid hakkati pandama	53
Rui Prantsus Musto tulli ning tedda Wen- ne-rigist wäljaeti	44
Eesti-ma tallo-rahwa priiks lastmifest	39
Meie Keisri herra Aleksandre sündimifest	38
Eihwlandi-ma tallo-rahwa priiks lastmifest	37
Ue kirriko-seaduse järrel Jummalatenistus	22
Mil wiimane suur hinge-kirjotus olli	6
Meie armolinne Keiser Aleksander wallitsemas	2

Kristusse ümberleikamisest. Lut. 2, 21.

1 Pühhap.	Neäri-pääw.	Aita Jummal!
2 Esmasp.	Abel	5, 19' d.
3 Teisp.	Sett	Pehme
4 Restnäd.	Enof	ilm.
5 Neljap.	Simeon	
6 Rede	3 Kunn. Pühh.	Saeab
7 laup.	Rein	raitsakast.

Jesüs 12 aastat wanna. Lut. 2, 41.

8 Pühhap.	1. P. p. 3 K. P.	Külmetab.
9 Esmasp.	Kasper	Heitlik.
10 Teisp.	Paawli pääw	5, 5' h.
11 Restnäd.	Hugo	lund
12 Neljap.	Reinolt	
13 Rede	Uatso	ja
14 laup.	Pällo	wihma.

Pulmad Rana : linnaš. Joann. 2, 1.

15 Pühhap.	2. P. p. 3 K. P.	Tormine.
16 Esmasp.	Madli	

17 Teisp.	Tönnise p.	Tuiskab.
18 Restnäd.	Jaak	10, 11' e.l.
19 Neljap.	Sara	Selge
20 Rede	Wab. Sebast.	ja
21 laup.	Nedo	külm.

Peälitust Kapernaumas. Matt. 8, 1.

22 Pühhap.	3 P. p. 3 K. P.	Pilwitab.
23 Esmasp.	lala	lund.
24 Teisp.	Timoteus	
25 Restnäd.	Paawli ümb.	12, 12' l.
26 Neljap.	Hans	Pilwes.
27 Rede	Netta	
28 laup.	Karel	Pehme

Jesüs laewas. Matt. 8, 23.

29 Pühhap.	4 P. p. 3 K. P.	ilm
30 Esmasp.	ludolw	
31 Teisp.	Ann	ja

1. omal Januaril tõuseb päike kell 8, 11 minus
ti, ja lähhab loja kell 3, 49 minuti. Pääw on
7 ja d 17 tundi pikk.

1 Kesknädd.	Pirit	3, 48' p. l.
2 Neljap.	Küünla pääw	saab
3 Rede	Hanna	raitsakast.
4 laup.	Mai	

Umbrohhust nissu seas. Matt. 13, 24.

5 Pühhap.	S. P. p. 3 R. P.	lund ja
6 Esmasp.	Lora	wihma.
7 Teisip.	Rikart	
8 Kesknädd.	Salomon	11, 17' d.
9 Neljap.	Polli	lund.
10 Rede	Edo	
11 laup.	Rosa	Külm.

Lõteggiaist winamäel. Matt. 20, 1.

12 Pühhap.	9. P. e. Kr. ü. P.	Ranged
13 Esmasp.	Penigna	
14 Teisip.	Walentin	d
15 Kesknädd.	Zina	
16 Neljap.	Jula	fülmad.

17 Rede	Konstantin	3, 18' h.
18 laup.	Anton	

Seme langeb mitmesugguse Ma peäle. Lut. 8, 3.

19 Pühhap.	8. P. e. Kr. ü. P.	Heitlik.
20 Esmasp.	Alon	
21 Teisip.	Nora	Ennamiste
22 Kesknädd.	Deetri pääw	
23 Neljap.	Mina	10, 15' d.
24 Rede	Maddisse pääw	
25 laup.	Jehwim	fulla.

Kristusse kannatamisest. Lut. 18, 31.

26 Pühhap.	7. P. e. Kr. ü. P.	Annab
27 Esmasp.	lembit	lund.
28 Teisip.	Wastla pääw	
29 Kesknädd.	Tuhka pääw	Külm.

10mal Webruaril tõuseb päike kell 7, ja läh;
hää loja kell 5. Pääw on 10 ja d 14 tundi
pikk.

1 Neljap.	Ado	4, 12' d.
2 Rede	Lowisa	Annab
3 laup.	Kadde	rohkeste

Kristust kiusatakse. Matt. 4, 1.

4 Pühhap.	1. P. paastus	lund
5 Esmasp.	Wridrif	ja käre
6 Teisip.	Kotwrid	fülm.
7 Kesknädd.	Palwe pääw	
8 Neljap.	Põri pääw	
9 Rede	Pridrif	5, 41' d.
10 laup.	Mif	

Kananea ma naesest. Matt. 15, 21.

11 Pühhap.	2. P. paastus	Kange
12 Esmasp.	Kregor	fülm.
13 Teisip.	Ernst	Selged
14 Kesknädd.	Matilde	pawad.
15 Neljap.	lagus	
16 Rede	Kaabriel	4, 8' d.
17 laup.	Truto	

Kristus aiab kurja waimo wälja. Luk. 11, 14.

18 Pühhap.	3. P. paastus	Selge.
19 Esmasp.	Josep	Rõsse
20 Teisip.	Mila	tuul.
21 Kesknädd.	Pent	Selge.
22 Neljap.	Kawael	
23 Rede	Tiits	
24 laup.	Koort	7, 9' h.

Kristus sõdab 5000 meest. Joann. 6, 1.

25 Pühhap.	4. P. paastus	Si
Paasto Maria pääw		
26 Esmasp.	Manuel	fülm
27 Teisip.	Kustaw	ja
28 Kesknädd.	Kido	päwa
29 Neljap.	Wane	foe.
30 Rede	Uad	
31 laup.	Tetel	6, 28' h.

Smal Martsil tõuseb päike kell 6, ja lähkääb loja kell 6. Pääw on 12 ja d 12 tundi pikk.

Jesust wissatasse kiwwidega. Joann. 8, 46.

1 Pühhap.	5. P. paast.	Karjalaskm. p.
2 Esmasp.	Ingel	Annab
3 Teisip.	Werdinand	rohkeste
4 Restnadd.	Ambrosius	pehmed
5 Neljap.	Maksim	lund.
6 Rede	Rölestin	
7 laup.	Aron	

Kristusse sisesõitmisest. Matt. 21, 1.

8 Pühhap.	6. P. paastus	⊙ 10,50'e.l.
9 Esmasp.	laus	Wihma.
10 Teisip.	leo	Torminne.
11 Restnadd.	Kerman	Restpawa
12 Neljap.	Suur Neljap.	foe.
13 Rede	Suur Rede	
14 laup.	Rünni pääw	

Kristusse ülestõusmisest. Mark. 16, 1.

15 Pühhap.	1. Ülestõusm. P.	⊙ 1, 3' ö.
16 Esmasp.	2. Ülestõusm. P.	

17 Teisip.	Rudolw	Soe
18 Restnadd.	Waler	
19 Neljap.	Maia	ja
20 Rede	Pärt	
21 laup.	Siim	selge.

Kinnipandud ukst. Joann. 20, 19.

22 Pühhap.	1. P. p. üll. P.	⊙ 4, 19' p.l.
23 Esmasp.	Jürri pääw	Peab
24 Teisip.	Albert	õ külma.
25 Restnadd.	Markusse p.	Selge
26 Neljap.	Toots	taewas ja
27 Rede	Uddo	
28 laup.	Wabo	

Heast karjast. Joann. 10, 11.

29 Pühhap.	2. P. p. üll. P.	⊙ 10, 22' ö.
30 Esmasp.	Eraft	foe.

10mal Aprillil tõuseb päike kell 4, 39 minuti, ja wereb kell 7, 21 minuti. Pääw on 15 ja 6 9 tundi pikk.

1 Teisip.	Wolbri pääw	Willud
2 Restnådd.	Sigismund	ööd.
3 Neljap.	† leidmisse p.	Selged
4 Rede	Tio	pääwad.
5 laup.	Rottart	

Ürrikesse aja pärrast. Joann. 16, 16.

6 Pühhap.	3. P. p. üll. P.	Wihma.
7 Esmasp.	Jetta	
8 Teisip.	laas	☉ 1, 33' p.l.
9 Restnådd.	Niggulas	Heitlik.
10 Neljap.	Kert	Öige
11 Rede	Wiktor	foe.
12 laup.	Tidrik	

Kristusse ärraminnemisest. Joann. 16, 5.

13 Pühhap.	4. P. p. üll. P.	Annab
14 Esmasp.	Kristjan	
15 Teisip.	Sohwi	☉ 7, 10' h.
16 Restnådd.	Kreet	
17 Neljap.	Ofse	soja

18 Rede	Erik	6. t. n.	wihma.
19 laup.	Willip		

Öigest pallumisest. Joann. 16, 23.

20 Pühhap.	5. P. p. üll. P.	Willu.
21 Esmasp.	Erino	
22 Teisip.	Mili	☉ 1, 16' ö.
23 Restnådd.	Aed	Öige foe.
24 Neljap.	Suur risti p.	Mürristab.
25 Rede	Urbanus	
26 laup.	Eduart	Wihma.

Mõmustajast. Joann. 15, 26.

27 Pühhap.	6. P. p. üll. P.	Willu.
28 Esmasp.	Willem	
29 Teisip.	Mats	☉ 3, 27' p.l.
30 Restnådd.	Wigand	
31 Neljap.	Nelli	Wihma.

10. Mail tõuseb päike kell 3, 36 min., ja lähkääb
loja kell 8, 24 min. Pääw on 17 ja ö 7 tundi pikk.

1 Rede	Jlo	4. t. n.	Ose
2 laup.	Merta		

Pühhaft Waimust. Joann. 14, 23.

3 Pühhap.	1. Suiste P.	willu pawa
4 Esmasp.	2. Suiste P.	foe.
5 Teisip.	Ponimafius	
6 Restnadd.	Artus	⊙ 1, 28' l.
7 Neljap.	Isufretsia	Heitlik.
8 Rede	Medardus	
9 laup.	Pirkem pawa	Pilwes.

Jesus ja Nikodemus. Joann. 3, 1.

10 Pühhap.	3 aino Jum. P.	Wihma.
11 Esmasp.	Peep	Willu.
12 Teisip.	Aulika	
13 Restnadd.	Tobi	⊙ 11, 54' e. l.
14 Neljap.	Tetlow	Kasked
15 Rede	Wiit	wihma
16 laup.	Justina	ood.

Rikkast mehhest ja Laatsarusseft. Luk. 16, 19.

17 Pühhap.	1. P. p. 3 a. J. P.	Uddu
18 Esmasp.	Homer	wihm.
19 Teisip.	Tints	
20 Restnadd.	Minni	⊙ 11, 7' e. l.
21 Neljap.	Rael	
22 Rede	Tiit	Wihma.
23 laup.	Uksel	

Surest dhto sõmaiaft. Luk. 14, 16.

24 Pühhap.	2. P. p. 3 a. J. P.	Jani pawa.
25 Esmasp.	Wio	Selge
26 Teisip.	Jeremias	
27 Restnadd.	Waldefa	ja
28 Neljap.	Josua	⊙ 8, 59' h.
29 Rede	Peter Paul. p.	
30 laup.	illa	foe.

gmal Junil tõuseb päike kell 3, 7 minuti, we reb kell 8, 53 minuti. Pawa on 18 tundi 28 minuti ja 5 tundi 32 minuti pisk.

Arrataddunud lambast. Lut. 15, 1.

1 Púhhap.	3. P. p. 3 a. J. P.	Willu
2 Esmasp.	Zeina Maria p.	ilm.
3 Zeisip.	Kornelius	Wihma.
4 Resknádd.	Ulrið	Ⓜ 11, 7' ö.
5 Neljap.	Anselm	Parras
6 Rede	Hektor	foe.
7 laup.	Temetrius	

Olge armoliðsed. Lut. 6, 36.

8 Púhhap.	4. P. p. 3 a. J. P.	Mürristab.
9 Esmasp.	Annikas	Dige
10 Zeisip.	7 wenna pááw	foe.
11 Resknádd.	Eleonora	Ⓜ 4, 38' p. l.
12 Neljap.	Hindrið	Heitlif.
13 Rede	Marreti pááw	
14 laup.	Ponament	

Rohfest kalla sagist. Lut. 5, 1.

15 Púhhap.	5. P. p. 3 a. J. P.	Apostl. lahf.
16 Esmasp.	larrats	Parras

17 Zeisip.	Aleksius	foe.
18 Resknádd.	Rosina	
19 Neljap.	Rabbe	Ⓜ 10, 45' ö.
20 Rede	Elias	
21 laup.	Taniel	Wihma.

Wariseride digusfest. Matt. 5, 20.

22 Púhhap.	6 P. p. 3 a. J. P.	Maria Mad.
23 Esmasp.	Kristi	Heitlif.
24 Zeisip.	Kristina	Kange
25 Resknádd.	Jakobi pááw	palla
26 Neljap.	Anna	ja
27 Rede	Marta	
28 laup.	Plato	Ⓜ 1, 59' ö.

4000 mehhe sóðtmisfest. Mart. 8, 1.

29 Púhhap.	7. P. p. 3 a. J. P.	Olewi pááw.
30 Esmasp.	Eun	wihma.
31 Zeisip.	Erm	Mürristab.

íomal Julil tóuseð páike tell 3, 35 minuti,
ja láhháb loja tell 8, 25 minuti. Pááw on 17
ja ö 7 tundi piðt.

1 Kesknädd.	Peetr. wang.	Annab
2 Neljap.	Hannibal	mürrista-
3 Rede	August	misse
4 laup.	Mia	☉ 7, 31' h.

Walle ; prohweridest. Matt. 7, 15.

5 Pühhap.	8. P. p. 3 a. J. P.	wihma.
6 Esmasp.	Eugenius	Willu
7 Teisip.	Tönno	ja
8 Kesknädd.	Kotlep	selge.
9 Neljap.	Romanus	
10 Rede	Lauritse pääw	☾ 10, 44' d.
11 laup.	Olga	Heitlik.

Üllekohtusfest maia ; piddajast. Luk. 16, 1.

12 Pühhap.	9. P. p. 3 a. J. P.	Parras
13 Esmasp.	Madde	
14 Teisip.	Eusebius	foe.
15 Kesknädd.	Küllli Maria p.	Willud
16 Neljap.	Isak	
17 Rede	Willibald	ööd.

18 laup. | leno | ☉ 12, 50' l.

Jerusalemma ärrarikkumissest. Luk. 19, 41.

19 Pühhap.	10. P. p. 3 a. J. P.	Raunis
20 Esmasp.	Pernart	
21 Teisip.	Rutt	foe.
22 Kesknädd.	Willibert	
23 Neljap.	Safarias	Selge.
24 Rede	Pertli pääw	
25 laup.	ludwif	Annab

Wariserist ja tõlnerist. Luk. 18, 9.

26 Pühhap.	11. P. p. 3 a. J. P.	☽ 5, 33' p. l.
27 Esmasp.	Jeppart	
28 Teisip.	Rusti	faunis
29 Kesknädd.	Joann. huk.	rohkeste
30 Neljap.	Aleksander	
31 Rede	Rebekka	wihma.

10mal Augustil tõuseb päike kell 4, 39 minuti, ja wereb kell 7, 21 minuti. Pääw on 14 tundi 42 minuti ja ö 9 tundi 18 minuti pikk.

1 laup.	Egidius	Raunis
Kurdist ja teletumast. Mart. 7, 31.		
2 Pühhap.	12. P.p.3a.J.P.	☉ 3,44' p.l.
3 Esmasp.	Mango	
4 Teisip.	Mall	foe.
5 Restnäd.	Moses	
6 Neljap.	Magnus	Pilwes.
7 Rede	Regina	
8 laup.	Maria sünd. p.	Selge.

Preestrist ja Samaria : mehhest. Lut. 10, 23.		
9 Pühhap.	13. P.p.3a.J.P.	☉ 7, 24' h.
10 Esmasp.	lina	Parras
11 Teisip.	Põri pään	foe.
12 Restnäd.	Sirus	
13 Neljap.	Amatus	Pilwes
14 Rede	Risti üllend.	
15 laup.	Nifodemus	ja

Rünnest piddalitõbbisest. Lut. 17, 11.		
16 Pühhap.	14. P.p.3a.J.P.	wagga.

17 Esmasp.	Tõns	☉ 5, 24' h.
18 Teisip.	Titus	Annab
19 Restnäd.	Werner	
20 Neljap.	Jana	rohkeste
21 Rede	Matteuse pään	wihma.
22 laup.	Morits	

Mammonast. Matt. 6, 24.		
23 Pühhap.	15. P.p.3a.J.P.	Heitlik.
24 Esmasp.	Joann. sam.	
25 Teisip.	Kleopas	☉ 7, 14' h.
26 Restnäd.	Joann. õpp.	Willu
27 Neljap.	Adolw	ja
28 Rede	Wentzel	wihma.
29 laup.	Mihkli pään	

Maini : linna surnust. Lut. 7, 11.		
30 Pühhap.	16. P.p.3a.J.P.	Leikusse P.

11mal Septembril tõuseb päike kell 6, ja läheb
hää loja kell 6. Pään on 12 ja õ 12 tundi pikk.

1 Esmasp.	Bolmer	
2 Teisip.	Prants	⊕ 12,35' d.
3 Restnäd.	Jairus	
4 Neljap.	Prantsiskus	Säeb
5 Rede	Amalie	
6 laup.	Wides	fölmale.

Wee; többifest. Luk. 14, 1.

7 Pühhap.	17. P.p. 3a. J. P.	Wihma.
8 Esmasp.	Samel	
9 Teisip.	Pridrif	⊕ 7,43' d.
10 Restnäd.	Kai	Heitlik.
11 Neljap.	Purfart	
12 Rede	Walwrid	Niiske
13 laup.	Angelus	ja soe ilm.

Suremast käsust. Matt. 22, 34.

14 Pühhap.	18. P.p. 3a. J. P.	Uddu
15 Esmasp.	Hedwig	
16 Teisip.	Tekla	⊕ 11,31' d.
17 Restnäd.	Dlop	wihm.

18 Neljap.	Luka päaw	
19 Rede	Ello	Selge.
20 laup.	Wendelin	

Alwatud innimesest. Matt. 9, 1.

21 Pühhap.	19. P.p. 3a. J. P.	Lutterusse P.
22 Esmasp.	Kell	Pilwes.
23 Teisip.	Sewerin	
24 Restnäd.	Salome	⊕ 6,59' d.
25 Neljap.	Krispin	
26 Rede	Amandus	Heitlik.
27 laup.	Kapitolin	

Pulma rideft. Matt. 22, 1.

28 Pühhap.	20. P.p. 3a. J. P.	Saeab
29 Esmasp.	Eltis	räitsakast.
30 Teisip.	Apsalon	
31 Restnäd.	Wottele	⊕ 10,32' d.

10mal Oktobril täuseb päike kell 7, 15 minuti,
ja lähkääb loja kell 4, 45 minuti. Päaw on 9
ja d 15 tundi pikk.

1 Neljap.	Pühhade pääw	Uddune
2 Rede	Singede pääw	ja
3 laup.	Acto	niiske.

Kunninga : mehhe poiaft. Joann. 4, 47.

4 Pühhap.	21. P.p.3a.3.P.	Wihma.
5 Esmasp.	Lotta	Säeb
6 Teisip.	Lenard	
7 Resknädd.	Enno	C 12, 10' l.
8 Neljap.	Prits	külmale.
9 Rede	Teodor	
10 laup.	Martin Lutt.	lund.

Kawwalast sullaseft. Matt. 18, 23.

11 Pühhap.	22. P.p.3a.3.P.	Mart. piisk.
12 Esmasp.	Jonas	Tormine.
13 Teisip.	Arkadius	Kange
14 Resknädd.	Aurora	
15 Neljap.	Leopold	☉ 5, 37' d.
16 Rede	Asse	
17 laup.	Ottomar	külm.

Kohto rahhast. Matt. 22, 15.

18 Pühhap.	23. P.p.3a.3.P.	Külm,
19 Esmasp.	Liisbet	selge ja
20 Teisip.	Amos	
21 Resknädd.	Maria ohw. p.	pilwes
22 Neljap.	Pastian	
23 Rede	Klement	☾ 5, 3' h.
24 laup.	Josias	

Jairi tütreft. Matt. 9, 18.

25 Pühhap.	24. P.p.3a.3.P.	Surmutte P.
	Kadrina pääw	
26 Esmasp.	Konrad	taewaga.
27 Teisip.	Jesaias	Käre
28 Resknädd.	Katta	
29 Neljap.	Ewart	☉ 9, 49' d.
30 Rede	Andresse pääw	külm.

10mal Nowembril tühseb päike kell 8, 35 minuti, ja lähkää loja kell 3, 25 minuti. Pääw on 7 ja d 17 tundi pikk.

1 laup.	Arent	Pehme.
Kristusse isse söitmisest. Matt. 21, 1.		
2 Pühhap.	1. Kr. tull. P.	Pilwes
3 Esmasp.	Kola	ja
4 Teisip.	Parbo	tulene.
5 Restnadd.	Sabina	Sulla.
6 Neljap.	Niggula pääw	
7 Rede	Maunus	Ⓒ 8, 20' h.
8 laup.	Maria sam. p.	

Wimse päwa tähtedest. Luk. 21, 25.		
9 Pühhap.	2. Kr. tull. P.	Lühhem p.
10 Esmasp.	Judit	Ränge
11 Teisip.	Woldemar	fülm.
12 Restnadd.	Eili	
13 Neljap.	Luutsia	lund.
14 Rede	Nikafius	
15 laup.	Joanna	Ⓔ 10, 21' e.l.

Joannes wangi tornis. Matt. 11, 2.		
16 Pühhap.	3. Kr. tull. P.	Rülma
17 Esmasp.	Hinno	

18 Teisip.	Kristohw	ja
19 Restnadd.	lot	
20 Neljap.	Abram	lund.
21 Rede	Toma pääw	
22 laup.	Peata	Ⓓ 1, 50' p.l.

Joannesse tunnistusfest. Joann. 1, 19.		
23 Pühhap.	4. Kr. tull. P.	Pilwes.
24 Esmasp.	Adam. Ewa	
25 Teisip.	1. Jõulo p.	Annab
26 Restnadd.	2. Jõulo p.	
27 Neljap.	Ev. Joann.	kauniste
28 Rede	Süta laste p.	
29 laup.	Noa	Ⓔ 10, 44' e.l.

Simeon ja Hanna. Luk. 2, 33.		
30 Pühhap.	P. p. Jõulo.	lund.
31 Esmasp.	Silwester	

9mal Tetsembril tõuseb päike kell 9, 14 minuti, ja wereb kell 2, 46 minuti. Pääw on 5 tundi 32 minuti ja ö 18 tundi 28 minuti pikk.

Päwa- ja ku-warjutamissed.

Tännawo warjutakse pätest faks kord ja kuud faks kord, tellest agga üks ainus ku warjutamine meie maal nähtaw on.

Se ku-warjutamine hakkab 1. Oktobril õhto kello 10, 57 minudi aial ja lõppeb 2. Oktobril hommiko kello 2, 4 minudi aial.

Krono = pühhad,
mis ue firriko seadusse järrele ka Ma fir-
ritutes tullemad piddada.

1. Kuuulasku 19. päwal. Meie sure Keisri Aleksander Nikolajewitsi wallitsusse hakkatusse pääw.

2. Gurriku 17. päwal. Meie sure Keisri ja keige Wennerigi wallitseja Aleksander Nikolajewitsi sündimisse pääw.

3. Gurriku 23. päwal. Meie õnsa Keisri Nikolai Pawlowitsi lesse praua, Aleksandra Weodorowna nimme pääw.

4. Heinaku 1. päwal. Meie õnsa Keisri Nikolai Pawlowitsi lesse praua, Aleksandra Weodorowna sündimisse pääw.

5. Heinaku 22. päwal. Meie sure Keisri praua Maria Aleksandrowna nimme pääw.

6. Heinaku 27. päwal. Meie sure Keisri praua Maria Aleksandrowna sündimisse pääw.

7. Leikuseku 30. päwal. Meie sure Keisri herra Aleksander Nikolajewitsi nimme pääw.

8. Mihhliku 8. päwal. Tsesarewitsi Surewürsti Nikolai Aleksandrowitsi, Wennerigi aujärke pärris pärria sündimisse pääw.

9. Jüuloku 6. päwal. Tsesarewitsi Surewürsti Nikolai Aleksandrowitsi, wennerigi aujärke pärris pärria nimme pääw.

Meidsinnatsid Krono-pühhi petakse nenda
kui Paasto jutlusse päwi.

Ulema-wallitseja suggufelts.

Aleksander II. keige Wennerigi wallitseja ja Keiser, ja ka Pola-ma funningas j. n. e. sündinud 17. Aprillil 1818.

Maria Aleksandrowna; Keisri praua sündinud 27. Julil 1824.

Nende lapsed:

1) Tsesarewits, suurmürst ja aujärke pärria ja Nikolai Aleksandrowits; sündinud 8. Septembril 1843.

2) Suurwürst Aleksander Aleksandrowits; sündinud 26. Webruaril 1845.

3) Suurwürst Wladimir Aleksandrowits; sünd. 10. Aprillil 1847.

4) Suurwürst Aleksei Aleksandrowits; sündinud 2. Januaril 1850.

5) Surewürsti Printsess Maria Aleksandrowna; sündinud 5. Oktobril 1853.

Aleksandra Weodorowna, Keisri emma ja õnna Keisri Nikolai Pawlowitsi leß-praua; sünd. 1. Julil 1798.

Keisri wennad:

1) Suurwürst Konstantin Nikolajewits; sünd. 9. Septembril 1827.

Temma praua Aleksandra Josepowna; s. 8. Julil 1830.

Nende lapsed: 1) Nikolai Konstantinowits; sünd. 2. Webruaril 1850. 2) Olga Konstantinowna; sünd. 22. Augustil 1851. 3) Wera Konstantinowna; sünd 4. Webruaril 1854.

2) Suurwürst Nikolai Nikolajewits; s. 27. Julil 1831.

3) Suurwürst Mihail Nikolajewits; sündinud 13. Oktobril 1832.

Keisri õed:

1) Suurwürsti Printsess Maria Nikolajewna, Leichtenbergi Printsi Maksimilianiani leß-praua; sünd. 6. August. 1819.

Temma lapsed: 1) Maria Maksimilianowna; s. 4. Oktbr. 1841. 2) Nikolai Maksimilianowits; sünd. 23. Julil 1843. 3) Eugenia Maksimilianowna; s. 20. Martsil 1845. 4) Eugen Maksimilianowits; s. 27. Jan. 1847. 5) Sergei Maksimilianowits; s. 8. Tetsbr. 1849. 6) Georg Maksimilianowits; sünd. 17. Webruaril 1852.

2) Suurwürsti Printsess Olga Nikolajewna, Würtembergi Printsi Karel Wridriß Aleksandre praua; s. 30. Aug. 1822.

Helena Pawlowna, Wirtembergi Printsess, Suurwürst Mihail Pawlowitsi leß praua; sünd. 29. Tetsembril 1806.

Temma Tütar: Katarina Mihailow-
na, Meklenpurri-Strelitsi Hertfogi Ge-
org August Ernst Adolw Karl Lud-
wiki praua; sünd. 16. Aug. 1827.

Maria Pawlowna, suurmürsti Prints-
es, Weimari-ma wallitseja Karel Wridriko
lest praua; sünd. 4. Webruaril 1786.

Anna Pawlowna, suurmürsti Prints-
es, Hollandi-ma kunninga Willem II. lest
praua; sünd. 7. Januaril 1795.

Teada = andminne,

mil ramato-postid tulleswad ja lähhawad.

Igga Restnaddala ja Laupäaw tulleswad postid,
ja towad ramatuid iggast Ma jaut, ning lähhawad
ka neilsammal päiwil jälle ärra.

Igga Teisipäaw ja Reda pärrast lounat kello 4 tun-
ni 6, woetakse wasto rahha:ramatud ja muud hin-
na wärlitised asjad mis Riia, Tartu, Moskwa ja kei-
ge Wenneri sisse lähhawad; agga muud ramatud
igga Restnaddal ja Laupäaw enne lounat kello 8
kunni 10. — Ramatud mis Tallina, Peterpurri

ja Saremale lähhawad, igga Restnaddala ja Lau-
pääw pärrast lounat kello 4 kunni 6.

Ramatud mis keige Wenneriki lähhawad, maks-
wad 10 koppikad hõbbekat lodi peält.

Lada päiwe näitus.

Neäri = ku,

7mal Orgital 2 päwa. — Rigas 3 päwa
ja Tartus saksa laat 3 nadd. 10. Haapsalus
2 p. 17. Kollowerres, läne-maal, 2 p. 26.
Reblaste-möis, linna laat 2 p. 27. Rakwer-
re-linn. 2 p. — Raplas 3. Redel pärr. Neäri.

Kuunla = ku,

2sel Paltiskis 2 p. — Walfas ja Willandis
saksa laat, möllemad 8 päwa. 3. Paide-lin-
nas. Kurressare-linnas, saksa laat, 10 päwa.
22. Wörro-linn., saksa laat, 8 p. — Lihhu-
las, Esmaspä enne Wastlapäwa. — Aud-
rus, Rede enne Wastlapäwa. — Willan-
dis, naddal pärrast Suurt Neljapäwa.

Jani = ku,

11mal Wönno-linnas, 7 p. 16. Rakwerre-
linn., 2 p. 20. Rigas 3 naddalat ja Talli-

nas, saksa laat 2 näd. 22. Willandi-linn.,
24. Walga- ja Wõrro-linn. 25. Paide-linn.
29. Tartu-linn. ja Tarwaste mõisas.

S e i n a : k u ,

2sel Karksi-mõis. 20. Pernus saksa laat, 3
nädalat ja Rigas, willa laat 3 päwa. 26.
Wolmeri-linnas.

L e i k u s e : k u ,

10mal Lemsi-linnas. — Mõisefaste-mõisas,
Wõrro-maal, ja Walga-linnas. 15. Helme-
mõisas. 24. Kosse- ja Kosi-mõis., Wirro-
maal. 27. Ue-mõisas, Willandi-maal. 29.
Killingi-mõis. 30. Kaantsi-mõis.

M i h k l e : k u ,

2sel Abja-mõisas. 4. Rappina-mõis. 6. Ta-
keperri-mõis., Helmekihh. 9. Adseli, Rastna-
Purtniko, Rõuge-mõis. ja Tartu-linn. 10.
Mõnniste-mõisas. — Oldre-mõis. ja Paide-
linn. Patkulla-mõis. 13. Põrawerre-mõis.
14. Antso-mõis. ja Haapsalo-linn. 15. Kur-
ressare-linn. — Koorte, Põltsama- ja Sal-
lati-mõis. 17. Kirrepil, Tartomaal. 18.
Audro-mõis. 20. Wendra-mõis. 21. Pal-

tiskis, — Senno-mõisas ja Wolmeri-linn.
24. Jõhwi, — Iihhola-, Willandi- ja Wõr-
ro-linn. 26. Tallina-linn. 3 päwa. 29. Wal-
ga-linn. — Reblaste- ja Keila-mõis. — Raf-
werre-, Tartu- ja Wastse-linn. — Pernus,
Esmasp. ja Teisip. enne Mihkle p. — Jõe-
lehhes, Harjo-maal näd. pärr. Mihkelt. —
Kapas, esimesel Redel pärr. Mihklit.

W i n a : k u ,

1sel Kurressare-linnas. 2. Waste-mõis. 4.
Kollowerres, Länemaal. 6. Tarwaste-mõis.
9. Lemsi-linn. 10. Rõo-mõis. 15. Iustiwerre-
ja Weski-mõis. 16. Wõnno-linn. 23. Wol-
meri-linn.

T a l w e : k u ,

8mal Paide-linnas linna laat 2 päwa. 10.
Mustwe-küllas, Walga- ja Wõrro-linnas.

J õ u l o : k u ,

Märjamal, 3. Kristusse tullemisse pühh.
Pernus, Esmaspä ja Teisipä enne Jõulo.
27. Walga-linnas 10 päwa.

Ue: aasta laul.

Wits: Oh Jesus! ülem abbimees re.

Uus aasta astund jälle nüüd
Jo meie nähhes wälja —
Siis Jummal! anna andeks süüd,
Ja kela kurjust, nalja, —
Et iggamees siin nouaks head,
Mis Sinna isse kalliks pead,
Siin kurwas, kurjas ilmas.

Kül möda lainud aasta sees
On monda hädda olnud:
Seäl langes hauda monni mees,
Kell' surma tund sai tulnud:
Kül kõrgest aujärje peält
Ja kehwaist sauna-nurgast seält
Said mulla poue kantud.

Oh anna armust head a'ad,
Et põllud kandwad wilja,
Ja panne kindlaks rigi ra'ad,
Siis polle karta nalga.
Iass' Sinno arm feik walmista'
Ja ilmas uest' ehhita'
Sel kallil uel aastal!

Arm olgo Keisri Herrale,
Kes rigi pärrast mures,
Ja temma õnsa issale,
Kes sowis head weel sures;
Seäl teise ello paiga sees,
Kus temma lainud meie ees,
Weel tuhhat tanno sada!

Keif Ma ja kohto wannemad
Ja rahwa õppetajad,
Ni üllemaad kui allamad
Ja laste kaswatajad:
Ja waeste laste nutto heält,
Kell' abbi lõpp'nud ilma peält,
Neid feifi armust aita!

Mis ellab ja mis ello saab,
Se wõttab armo ota:
Et Jummal tedda amwitab.
Sest peame keik lootma
Ja kindlas uskus woitlema:
Kül Temma wõttab finnita'
Ja hallasta' ja aita'.

„Õnsa Reisri Nikolai Essimesse mälletusse“ ramatus, mis hiljoti Pernus trükkitud, on luggeda õnsa Reisri Herra wiimsist ellopäiwist, surmast ja wiimsest saatismisest monned sannad, — anname siin ühhe pissofesse tükki temma ellust.

Aastal 1853, Heina-ku lõppetussel, tulli õnsa Reisri wasto Nikolajewi silla liggidal furnowanfer, furno peäl. Üks piddali tener käis furnofirsto kõrwas, ja keddagi muud. Keiser käskis omma tõlda finni piddada, küssis selle piddali teenri käest, kelle furno-kehha se piddi ollema. Tener ütles, et se üks piddali ammetipiddaja olnud. Siis as-

tus Keiser tõllast wälja, wõttis peawarjo peast, teggi ommale pühha risti tähte ja käis furnofirsto järrel palja Peaga. Siis korjas hulk rahwast, mis Reisri järrel käis. Kui Keiser furno ülle silla olli saatnud, teggi ommale pühha risti tähte, panni peawarjo pähha ja ütles, ennast se rahwa pole pöördes, mis järrel käis: „Nüüd ma pallun teid, mo herrad, et teie tete, mis ristiinnimesse kohhus ja sadate se furno omma paika.“

Wanna ulitsa pühkja.

Sures Londoni linnas, kus liggi faks miljoni innimesse hinge — ehk peaaego faksford ni paljo, kui Tallinna ja Ria kubbernemangus kokko. Suur lin, sured asjad, — kantakse ka hoolt, et keik kohhad illusad ja puhtad. — Wanna Lawet olli nisuggune mees, kes ka puhtusse eest hoolt kandis. Ta olli omma luaga hommikust õhtuni ühte ulitsat harrimas, kust lusti-aeda minnakse,

ja tennis monne koppika, — mis üks ehk teine helde möda minneja armo polest andis. Ta olli seal ulitsa peäl nisamma, kui põllo mees omma põllo peäl. Agga ta watas hopis terraseminni wähhäma purro peäle, kui monni põllomees umbrohho peäle.

Tawet polnud maggusas ellus ni wannaks sanud, kui ta olli — omma 60 fäes. Jubba poisikesse põlwes läks ta ühhe kauba laewa peäle. Siis ta sai pärrast soldatiks. Soldati põlwes fäis ta ka sõas, ja olli ommale monne hea koppiko taggawarraks kokko pannud, — agga sattus rööwlitte kimpo, kes tedda puhtaks teggid, et ta üksford selle samma waesussega foio tulli, misga ta kotto olli lainud. Kui soldati põlwe aeg möda olli, katsus ta ühte ja teist, wimaks heitis ulitsa pühkjaks. Polnud segi ammet keige parram, agga sai ommeti ni paljo, et kui hommiko omma ammetisse läks, et olli leiwa koroke poue pista, louneks. Ta olli täie kehha ja armsa ollemisega mees. Et kül ta päwad ta näggo fortsutand, siiski watas

iggaüks lahke melega ta õiglaste filmade sisse.

Süggise, kui roppud ilmad, et seal ulitsas innimesi sureste lifumas polnud, olli wannakesse tenistus ka waene. — Sedda saggedaste ja saggedaste kahhetes, et temma nores põlwes sedda head polnud sanud, et luggema olleks õppinud, et ta nüüd wahhete wahhel, kui aega olli, olleks woinud luggemisega omma aega prufida. Polnud temmal siis muud ühti, kui wahhe aeg olli, panni möda minnejaid tähhele ja mõtles ommas süddames nende asja ja ello luggu. Ja kui ta monne woõra näggi, siis wõttis wanna kübbara lotso peast, tähhendas, et se temma hool, et ulits ni puhhas."

Ses maias, kus ta asset olli, ellas ka üks wanna waene naesterahwas omma tütre poiaga. Kaarli olli poia nimmi. Kaarli fäis waeste kolis. Et ta kül alles kümne aastane olli, ei holind ta teiste laste seltist, sest ta olli pöddur, — olli ennemast omma õppimisse jures. Öhtuti, kui aeg ig-

gawaks lāks, ja wanna Tawet koddō olli, lāks ta temma jure, rāfis temmale illusad juttud sest, mis ta kolis pūhha firja asjust kuulnud, ja lugges ka saggedaste isse wanakessele piibli seest, mis meie hīnge heaks senna ūllespandud. Se olli wanna Tawetile sureks rōmufs, ta mōtles kuulnud asjo ommas sūddames jārrele, ja olli temmale se wahhe aial armsaks aiawiteks, et ta kŭl waimo polest alles ūsna pimme olli. Ūksford kērwade jai Kaarli haigeks rinna tōbbesse, et piddi maas ollema, tohter olli tedda ka feelnud, et ta mitte pea rāfimisega rinde waewama. Se olli Tawetile wāgga sureks furwastusfeks.

Tawet lāks omma ammetisse, toetas ennast lua naeale ja ōhkas sūddame pohjast: Oh sedda ōnnetust, oh sedda furwastust! et ma ei tea mis ma ollen! pūhhast firjast ma ei tea, ello aia kui pu tomboke ūhhest merre rannast teise wisatud; ilma ellomaiata, ilma sōbrata; waewaga pean ma omma leiba tenima, saddago wihma ehk saddago lund,

ikka pean minna platsis ollema, ei ial rōmo egga rōmustust! Kaarli lugges mulle kŭl piibli ramatust, et meil ūks suur helde ja armolinne Jummal peab ollema, kes iggaŭhhe eest hoolt kannab, ja iggaŭhhele annab, mis temmale heaks on, — agga ma ussun, mis ta minno eest ommeti murret peab, rummal ma ollen ja pean siin sandi kōmbel omma pāwa pallokest tenima. Polle kŭl wist ūhteainust keikist neist, kes siit eddasi ja taggasi kāiwad, polle ūhteainust ni willetsa jārje peal, kui minna.

Siis tulli ūks wanna saks, noormees kōrwas, terretas wanna Tawetit lahkeste, andis temmale pari kōppikaid. „Tānna kuru pāaw, herra! — tānnan herra!“ — Safsad lāksid eddasi. Tawet jai mōtlema: Sedda ōnne, mis nende meestel! iggapāaw lähhāb se wanna herra omma nore herraga siit mōda, ikka ta rahhakot tāis, aiawad rōōmsaste jutto! ja kui nad kōio lähwad, ūhke maia ja lahked toad ees, keik kōhhad warrandust tāis, mis neil wigga! — Min-

na lähhän omma willetsasse toa nurka, polle sedda ees, kes kūsib, kas wanna Tawet elus woi surnud!

Üks noor prift naesterahwas uhkes ridis, tener järrel, läks möda, andis Tawetile pari koppikaid. — „Tännan, kallis preili! Jummal önnistago teid! olgo teil ikka õnne!“ — Tawet jäi jälle isseenneses mõtlema: Hea innimenne! sel woib hea põlli olla, illus maia ja rahha kül. Ja nä, seält lähwad faks herrat, igga hommiko nad lähwad ja õhto nad tulleswad, egga neilgi kedagi pudo woi olla. Ja seäl lähhäh kirriko õppetaja, — mis wigga — hea maia, leib murreta. Kui kirjo ilma ello! — Seäl tulleswad illuste ehitud lapsed, tüdrukud järrel, — töid wanna Tawetile koppika. „Tännan, hea preili! tännan, tännan!“ — Agga tanna polle se laps ühti ni rõmus, kui enne. Agga wiist rõõmsam luggo on temmal, kui sellel, kes seäl wanfris wetakse.

Kaks last weddasi wanfriga üht kahwatand lapsokest. Tawet aitas lastel weddada,

„Ma tännan, wanna,“ ütles wiggane laps. „Jätke wanfer nattofessets aiaks seisma, siin on ni illus ja armas! mis illufaste puud kaswawad ja lehkawad, kui armas! — Tännan olgo Keni prauale, et ta wanfri andis, tännan olgo teile, et teie mind ollete weddanud. — Sedda õnne ja head, mis armas Jesuke mulle lastnud sada!“

Tawet piddi nende lastega kõnnelema hakama, agga siis tullid need lapsed taggasi, kes esite ollid läinud, ollid pahha näoga, üks ütles: „Mis siin on! mis siin tehha! palla pääw kõrmetab, wannad rummalad puud! ei ial sa minna sedda, mis ma tahhan! egga kellegil woi pahhem olla, kui minul!“

Kes sedda piddi armama, mõtles wanna Tawet, et selle lapse luggo willetsam, kui selle wiggase luggo!

Weel mitto ja monda läksid möda, eddasi ja taggasi, iggaühthe panni ta tähhele. Agga nende laste pärrast olli temmal paljo mõttelda, mitto aega.

Kaarli olli ifka weel haige. Emma palwe peäle olli tohter temmale lubba andnud nattoke råkida. Kui Tawet sedda kuulda sai, olli ta rõmus. Ta istus Kaarli wodi äre, wessi tulli filmi, andis ta fahwatand passele suud. Kaarli naeratas ja ütles: „Kül minnul aeg iggawaks läks ja meel kurn olli, et ma sulle ei woinud luggeda piiblist — iggapääw ollen ma selle parrast murren olnud. Ennese haigusse parrast ei olle ma mitte kurn, — et kül wanna emma iggapääw mo wodi äres nuttab — sa tead, Tawet, Jummal on mind haigeks lastnud jada ja teab ka, mis meile hea on, separrast ärra olle kurn.“

„Kas se hea woib olla, kui innimenne haige on?“ küsis Tawet immeks pannes.

„Jah wist, se on hea,“ ütles Kaarli, „sedda ma saan monnikord selgeste arro, haigus õppetab kannatust, juhhatab Jummal pole watama, panneb mõtlema surma peäle ja teise ello peäle. Se on wägga hea, kui innimenne pattude andeksandmist õppib pal-

luma. Kes teab, kas terwe innimesel tuleb neid asjo mele.“

„Waene, waene Kaarli“, ütles Tawet, kül olleks mul hea meel, kui sa ni terwe olleksid, kui need lapsed, mis iggapääw minust möda käiwad.“

„Ei mitte, ärra sedda ihhalda“, ütles Kaarli, „seddawisi mulle keige parram, muido olleks Jummal teistwisi seadnud. Jah tõeste, Tawet, Jummal teab keige parraminni, mis sulle ja mulle heaks on. Eks sa mälleta, mis ma sulle luggesin, et ta murret peab lindude eest, kattukse peäl, ja et meie rahhus woime hingada, ta kaitseb meid. Oh kui rõmus ollen ma monnikord, kui kirrikoõppetaja mind waatma tulles ja minnoga palwet peab — siis ei woi kül mailmas rõõmsamat hinge olla, kui minna ollen!“

Tawet jäi mõtlema, panni immeks selle lapsokesse kannatust ja allandamist Jummal armokäe alla — mis temma ennese sees mitte ei tundnud ollewad.

Siis ütles Kaarli: „Jah, se hea õppetaja!
ta tulli saggedaste meie koli, lugges ja pal-
lus meiega seltsis Jummalat. Temma ütles
mulle ka, et ma wägga haige pean ollema,
et ma kül pean surrema, ja mul on wägga
hea meel, et ta mulle tõt on räkind, sest em-
ma ütles ikka, et ma terweks piddin sama,
ja ommeti ollin ma ühhesuggune haige. Õp-
petaja aitab mind surma wasto walmistada
ja rägib minnoga ni fännaste ja armsaste.
Oh, Tawet, kui hea on Jummal iggaühhe
wasto! — ka minno waese lapse wasto!” —

Tawet olli seggaseks sanud, tahtis laps-
kessele, kes teadmatta temma juhatajaks ja
maenitsejaks olli sanud, wasto räkimisse san-
nad räkida, agga — tohter tulli tuppa. Ta-
weti jut jäi räkimatta, ta wõttis lua, läks
omma paika ammetisse. Agga kui ta püh-
kis, siis seisis ikka weikesse Kaarli kahwa-
tand näggo ta silma ees, ja ta waikne heäl
olli ta kõrwus, mis ütles: „Oh kui hea on
Jummal iggaühhe wasto! ka minno waese
lapse wasto!”

Ei tea, ehk se ei olnud ommeti õige, kui
ma rikkaste luggo ja põlwe heaks piddasin.
Mis annab selle lapsokessele sedda kannatust,
sedda rahho? — Seält tulleswad pissokes-
sed lapsed, towad wanna Tawetile koppika.
Kui need lapsed möda ollid läinud, tulli se
wanna herra, kes ikka rohkeminni olli and-
nud, kui monni teine andja, agga tanna olli
ta üksi, tuikus õiete pitka keppi warral ed-
dasi. Ta olli ni kahwatand, nago olleks ta
haige olnud, — leina märk olli kühbara peäl.
Jah, Tawet moistis jo ärra, et se noor mees,
kes temma melest kui illus õieke olli, et se
nüüd issa kõrwast ärranärtsinud. Wanna
Taweti kohtas jäi se herra seisma; ta sil-
mad ollid nuttust tuhniks läinud, ei näinud
õiete rahha, mis Tawetile tahtis anda. Pan-
ni wimaks sure rahha Taweti peo peäle ja
ütles: „Mo pois! parrast, — kes sind ei
põlnud.” —

Tawet mõtles nüüd sedda, et sel wannal
saksal, kellel kellegist aialikkust warrast pu-
dust polnud, et sellele nüüd keige warra jures

ommeti rõmo polle, — ta südda jäi üsna kurwaks.

Kui ta sedda weel mõtles, näggi ta firriko õppetaja ühhelt poolt ja se illusa riettega priiske nore naesterahwa, kellel temma siin Ma peäl ikka paradisi põlwe armas ollewad, teiselt poolt teine teise wasto tullewad. Nemmad kõnnelesid teine teisega. Tawet sai agga wiimsed sannad kuulda, mis naesterahwas firrikoõppetajale wastas: „Pahhemaks ja ikka pahhemaks, — se on raske katsminne, mo joud tahhab lõppeda, — agga Jummal on armolinne, kül ta ommal aial ommeti aitab.“

Enne kui nemmad teine teisest lahkusid, fulis ta weel õppetaja ütlewad: „Ma ollefin jo ennema teie jure tulnud, agga mul on nüüd monni aeg mo koggodusses paljo hädda ja willetsust olnud, ei peäsnud tullema.“

Taweti Pea jäi norfo, mõtles: „Neil kahhel ka murret! — Nüüd ma ussun, et Kaarlil õigus on. Jummal läffitab meile

õnne ja õnnetust, nenda kui ta sedda kelle-gile heaks armab.“

Louna aegas mõttis ta omma leiwa tükki pouest ja hakkas sedda närrima. Sel aial tullid need kaks herrat, kes iggapäaw seält möda käisid. Teine ütles: „Polle meie seisus kita ühti, — nä, se wannamees seäl, leiwa tük kääs, mis temmal murret!“ —

Tawet naeratas, — ja teine herra andis temmale hõbbe rahha.

Tänna õhto läks Tawet rahholisfema melega koio, kui ial enne. Weel rõõmsamaks sai ta, kui koddokulis, et Kaarli nattoke pararam olli. Teisel hommikul läks ta Kaarli jure, räkis, et temmal rummalad mõtted olnud, — mis ta näinud ja kuulnud, ja mis ta se peäle isseenneses mõttelnud. Ta olli selle ühhe päwaga ni paljo õppinud, et ta mõistis pitka jutto räkida Jummalala surusfest, hallastusfest, heldusfest ja tarkusfest. Mõistis ka üttelda, mis Kaarli temmale piiblist luggenud: „Jehowa õnnistaminne, se teeb rikkaks.“ (Opp. Sann. 10, 22.) „Monni

on waene rikkuskes; monni on rikkas wae-
suskes." (Opp. Sann. 13, 7.) „Ärge mur-
retsege ühtegi; waid laske keikis ommad
pallumissed palwe ja õhkamisse läbbi tänno-
ga Jummalale teada sada." (Wilipp. 4, 6.)

Ühhel päwal, kui Tawet omma pissokesse
sõbra jures olli, astus firrikoõppetaja tup-
pa, — räkis temmaga lahkest, küsis tem-
malt monda, et Tawet ennese sees tundis
armastust ta wasto, kui armsa wanna sõb-
ra wasto. Oppetaja pallest paistis rõõm,
et wannamehheke Raarli käest ni paljo õp-
pinud, ja andis temmale nou firrikusse tulla,
kus ta pattuste sõbrast wois monda kuulda.
Tawet ütles, et se temmal woimalik ei olle,
sest ta tenistus lõppeks siis ärra — sedda ta
räkis wabbandamisseks, et ta ei tahtnud hea
melega firrikusse miinna. Oppetaja ütles:
„Ägga pärrast lounat peäsed sa kül tulle-
ma." Tawetile olli se wägga wasto meelt,
agga kui õppetaja temmale weel ni armsad
melitamisse sannad räkis ja ka Raarli sedda
sure õnne ütles ollewad, firrikusse miinna,

siis wöttis ta ommas süddames ommeti sed-
da kindlat nou, kōhhe tullemal pühhal fir-
rikusse miinna. Ja sest aiast käis ta iggal
pühhapäwal firrikus.

Raarli olli weel kaua haige ja pididi paljo
wallo kannatama, agga Jummal olli tem-
male ka allandlikko mele annud, et ta keif
rõmoga wasto wöttis. Oppetaja rägib tem-
male, et ta tahhaks tedda foolmeistriks õp-
petada lasta, et ta ni wägga ramatuid ar-
mastas, agga Raarli ei ussu, et ta ni kaua
ellab.

Wanna Taweti ihho rammo hakkab lõp-
pema, õppetaja tahhab tedda waeste malas-
se panna; agga ei ta tahha omma ammetit
weel mahha jätta, ja on ennesele monne hea
koppika korjanud, sest et mitmed temmale
ennam andsid, kui enne, et nemmad õppe-
taja käest ollid kuulnud, misuggune aus
mees wanna Tawet on. — Ägga mis ül-
lem kui aialik warra ja aus nimmi, — ta
kaswis Issanda tundmisses.

Waatke, mo armad head wennad ja ded!
Önnisteggia ütles: „Laske need lapsokes-
sed minno jure tulla,“ (Luk. 18, 16.) — ag-
ga ei põlga ka ühtki wanna ärra neist, kes
ta jure tahhab minna.

Seateggeminne toob kaššo.

Üks Prantsussema külla kirriskoõppetaja,
kui ta õhto wäljast tulli, olli öiete ärrawäs-
sind. Ta olli waatmas käinud ühte perre-
fonda, kus suur waesus ja peälegi haigus
maias olli. Wanna aumäärt õppetaja, kui
ta waesid innimesi pühha firja sannadega
olli kinnitanud, andis neile ka omma piske
rahha warrandusse, mis temmal jures olli.
Kui ta keppe warral tassakeste foio pole
läks, mõtles ta sedda, mil kombel ta waes-
tele ja häddalistele abbiks woiks olla, —
sest et temma ennese joud kuigi kaugele ei
ullatand.

Kui ta foio ukse tahha sai, külis ta toas

suurt waidlemist: postimees olli ühhe pakki-
kesse tonud, ja perreemmand ei tahtnud ni
paljo postirahha anda, kui postimees tahtis.

Pakkike olli raske kui seatinna tomp —
olli tulnud Kaliworniamaal (seält, kus paljo
kulda leitakse), ja õppetaja nimmi peäl, et
se temma kätte piddi sama, — ta maksis
postimehhele ärra, ja postimees läks omma
teed.

Ta wõttab pakkikesse lahti, ja ennä im-
met! terwe kang selget kulda, seddel jures,
kus sannad peäl luggeda: „Kirriskoõppetaja
B. kätte. Se pissoke and tunnistago, et
mo südda teid iggaweste tännab, 1848ma
aasta 28ma leikusse ku päwa pärrast. —
Kaarli W. Brantšisko lünnas, Kaliwornia-
maal.“

Se luggo olli nenda: Kolme aasta eest
olli sesamma õppetaja ka ühte haiget waat-
mas käinud. Kui ta foio pole olli tullemas,
näggi ta ühhe nore mehhe, kelle filmist ta
näggi, et ta südda head ei tunnistand.

Wanna õppetaja hakkas tedda armsa san-

nadega maenitsema. Esite ei tahtnud noormeest õppetaja jutto kuulda, tahtis agga temma jurest ärra minna. Agga õppetaja, kes ta furjust ärramoistis, ei lasknud tedda lahti, ja maenitses tedda armsa sannadega, funni ta õppetaja seltsis õppetaja maiasse läks.

Kui õppetaja tedda ikka peäle armsa sannadega maenitsenud, tunnistas wimaks, et temma kätte 130 wrangsi (se on peäle 30 rbl. hõbb.) woõrast rahha antud omma paika tallitada, ja sedda on ta mængides ärraraisand. Õppetaja otas, funni mees waiksemaks jäi, siis maenitses tedda kui armolinne issa omma last, kes eksitusse tee peäle satunud. Siis ta otsis omma wiimsed koppikad kofko, sai ni palju, kui noormeest ärraraisand, andis ta kätte ja ütles: „Siin on keif mo rahhawarrandus, wõtta, wi senna, kus ta õigus, ja ma lodan, et sa Jummalale armo läbbi teiseks innimeseks saad ja se rahha mulle üksford ärratasud, et mul hädalistele ja waestele anda on.“

Kes moistab nore mehhe rõmo ja immeks pannemist ülesrõkida! — ta hakkas õppetaja kaela ümber, ja nuttis. Siis ütles: „Jesanda nimmel tootan ma omma ello sest alast parrandada.“

Siis ta läks, wõttis rahha ja õppetaja õnnistamist kasa. Temma olli sesamma, kes nüüd õppetajale se kangi kulda saatnud.

Wiis: Au, kitus olgo iggawest’.

(Laul 321, 10. 11.)

Oh kallis arm! oh kauniste!

Oh heida armo peäle!

Sa kallis armo tulloke!

Oh sada, sada tele

Keif neid, kes sinno armo tööd

Kül näwad, agga süddamed

On ommeti weel tuimad!

Oh nende tahtmist, Jesus! sa,

Sa isse murra katti:

Id mahha kõrged mõtted ka,

Ja allanda neid mani:

Oh wõtta ärra tiggedust,
Ja fangekaelust, surustust,
Keif wõtta hopis ärra.

Luttikatte rohhi.

Kelle maias luttikad on ja neist tahhab
lahti sada, se pango ommad sängid, tolid,
istmed ja keif keskset tubba ühte hunnikusse,
toppigo uksed ja hafnad sammaldega ehk
takkudega finni, et suitso wälja ei sa. Siis
pango temma paia sisse tullisid süssi, ja
pango sütte peäle werend nael kollast weew-
lit, ja jooksko isse toast wälja. Tükki aia
pärast, kui se wewel otsa põllenud ja sööd
kustunud — mis ta läbbi hafna woib wa-
data — siis pango jälle uut luggo ellawaid
süssi paiasse ja nisamma palju weewlit peä-
le. Menda tehko temma nelli korda järges.
Kui siis üks terwe nael weewlit ärraprugi-
tud, ja uksed ja hafnad terwe päwa ja ö
finni olnud, on luttikad sutumaks otsas.

Siis woiwad uksed ja hafnad jälle sada lah-
ti tehtud, et keif wing wälja lähhäb, sedda
(wingo) ei olle kauaks.

Sedda ollen minna isse läbbi katsunud,
ja ollen luttikattest lahti.

Jubba keif se rahwa werri
Oleks kui mailma merri,
Mis on luttikatte nahkas,
Ja mis ilmas haises, lehkas.
Ummust aiašt jubba olli
Luttikattel fange wolli:
Keige kangem mees, kui maggab,
Luttikas seäl ennast taggab,
Lähhäb hammustab ta nahka
Werriseks ja kärna, pahka;
Ja kui närrind mehhe maggo,
Otsib pärast seina praggo.
Rinnad, käd ja kõwad, Pead
Maitswad luttikatte head.
Agga üksi weewli wing
Luttikal' on surma king.

Kewwade laul.

Jubba wäljal pude ofsais,
Maddalas ja laante metsais
Tuhhandette liino heäled,
Kiitwad lojat nende feled,
Sest et sui on jälle tulnud,
Kuida se jo mullo olnud.
Omma lodud käske täitwad,
Ennast truißt pari heitwad,
Ja kui armsad emmad, issad,
Röömsal meel tewad pessad.
Oksa peäl nad löwad mängi,
Ehhitawad laste sängi,
Sest et ilmad kallid, sojad,
Haudumad ja söötwad poiad;
Randwad toito ommas nokkas,
Laggedal ja metsa tukkas.

Oh! ka neil on omma hädda:
Kotkad, kullid tewad södda,
Töötwad ommas ihus wiha,
Söwad ilmasüta lihha;
Tapwad peäle nori linda

Ilma, et nad makswad hinda.
Innimenne teeb ka nenda,
Risub, tappab omma wenda:
Inglismees ja Prantsus kurri,
Sedda teab jo Some merri, —
Meie rahwas, kes seäl käisid,
Ruffid, odrad, nissud wiisid
Rootsi linna ülle merre:
Waenlane ehk temma perre,
Assus kohhe nende wasto
Panni kotti, toppis tasko,
Mis seäl temma näppo juhtus,
Wahhest ka weel laewa lõhkus.

Adama lapsed! waatke sedda
Mailma omma illoga!
Ja selle waewa, selle hädda,
Mis monni tunneb walloga.
Mis pat, küll sedda teame heast,
Ei kau ta siiski meie seast.

Kül eksitussed iggal aial
On rahwa ello furwastand,

Kes polle rahho leidnud maial
Kui haudas, kes se iggatsenud.
Sest haudas hingab iggamees
Kül tõest õige rahho sees.

Sutto jatkud.

Kui kaup ni hind.

Pois ostis paggari jures koppikase saia,
naggi, et liig pissoke olli, nurrises: „Agga
kui pissoke!“ Paggari ütles: „Sedda ker-
gem sul kanda ja wähhäm hambaid wae-
wata.“ — Minnogi pärrast! kostis pois —
wisikas pole koppika laua peäle, läks om-
ma teed. „Kule pois!“ hüdis paggar, „se
sai maksab koppika!“ „Polle wigga!“ ütles
pois, „teil luggemissega wähhäm tulli.“

Sured jallad.

Innimenne, kes kingisseppa jures pari
sapud olli tellinud, taples ja nurrises meist-

riga, et ta ta sapud walmis polle teinud.
„Urge pange pahhaks,“ kostis kingissep,
„kui ma teie sapud hakkasin õmblema, siis
ikka wihma hakkas saddama.“ „Wihma
saddama?“ küsis mees immeks pannes,
„mis wiimal teie tõga asja?“ „Kül on
asja, — sest kui ma teie sapad kätte wõt-
tan, siis pean ma oue minnema, toas ei olle
ni palju rumi neid teispiddi ja teispiddi
põõrda. Ja wihmase ilmaga ei woi ma
oues tööd tehha.“

Raiskaminne.

Raks kütiti lastsid hobilt ühte kotkast, said
mahha. Agga teine ütles: „Se olli nüüd
üsna ilmaasjata rohho ja haawlitte raiska-
minne, ta olleks muidugi walmis olnud, kui
ta wasto maad fukkus.“

Just se mees.

Üks mees läks laewa peäl Kaliwornia
male, kus palju fulda leida. Reige se tee
olli ta merre haigusse. Ühhel päwal läh-

håb tohtri jure, fes laewa peål olli, ütleb
halleda heàlega: „Agga tohtri herra, üt-
telge mulle ommeti, mis kasso sest peab ol-
lema, kui ma ikka ni haige ollen ja Kali-
worniamale saan?“ „Sedda ma woin kül
üttelda,“ kostis tohter, „teie ollete just se
mees, kedda meile tarmis lähhåb, kui uut
furno-aeda tahhame allustada.

Tåhhele pannematta assi.

Üks wannadlane mees olli wabriko peål
massina jures ammetis, sai sõrmele wigga.
Nuttoga mæssis pabberid ümber, ja assi olli
seks forraks tehtud. Kui ta õhto kolo lüks,
râkis naesterahwale, kuida ta sõrm purruks
lâind, wöttis pabberi ümbert ärra ja piddi
nâitama. Nüüd ta alles någgi, et ta fog-
goni teise sõrme olli finni mæssind.

Teada = andminne.

Perno = linnas, ramato trükkia Pormi
jures on sada:

**Uus ABD = ja Luggemisse = Ra =
mat.** Maksab pogitud 8 kopp. hõbb.

Piibli Katekismus ehk Meie Lut =
terusse usso Katekismusse Sp =
petus pühha kirja sannadega ärrasel =
letud. — Teine ueste läbbimadatud ja
parrandud trük. — Lisaks: Küsi =
mised ja kostmised õige usso ülles =
wõtmisest. Maksab pogitud 20 kopp. hõbb.
ja pissukesse Lutterusse Katekismusega ühhes
25 kopp. hõbb.

**Õnna Keisri Nikolai Gessimes =
se määlletus Gesti rahwale.**

Maksab pogitud 8 kopp. hõbb.
